

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Колумбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Колумбо број 6.

БУРИЈАН

Ситуација створена у Аустрији поводом Чернина погоршала се наименовањем Буријана за министра спољних послова, а који ће привремено управљати и заједничким финансијама. Прва логична последица овог акта је оставка мађарског кабинета. Никома не иде у главу, како је цар Карло могао и помислити да ће мађарска радикална опозиција, која је дошла на владу, трпети на Балплацу човека, кога је оборила 1916. Векерле је изјавио, да је био изложио цару Карлу разлоге због којих би требало да за министра спољних послова дође један Мађар, али је искључено да би он за то место препоручио Буријана, кога су као и Тису оборили стубови Векерловог кабинета, Апоњи и Андраши. Каже се да је Чернин саветовао владару да узме Тису. Цар је можда мислио да је све једно ако изабере за министра и једну креатуру Тисину.

Брзина одлуке у избору изненадила је све, почевши од Векерла, који је у разговору са уредником »Пешти Хирлапа« пред решењем кризе био изјавио да је потребно бар десетину дана причекати, да се сазна име наследника.

Пометњу, коју је Чернинов пад произвео у унутрашњој политици Аустрије показују и многи други знаци. Док су Немци утучени — довољно је поменути да је Салцбург био окићен

црним заставама — докле се Пољаци држе резервисано, а Чеси и Југословени и даље воде своју непомирљиву политику.

Бечки политички дописник »Франкфуртер Цајтунг« мисли, да је због затварања Рајхстага и војне цензуре немогуће да се прецизира, какав је први посредан утисак учинила на народ Чернинова оставка.

Дописник тврди да се у владајућим круговима питање сматра само као политичко, и да је решено у смислу нове свечане изјаве о верности савезу. Али их има који мисле, да Чернин ипак није дефинитивно ишчекао са политичке позорнице. »Наје Фраје Пресе« пише да ће бити искоришћена његова енергија у одлучном часу. Према другим информацијама цар Карло је изабрао Буријана, зато што су овоме познате детаљима све чињенице, које претходе питањима што су на дневном реду, и да је његово познавање од велике важности за међународне уговоре који се имају закључивати.

Било како му драго, дошао Буријан, Тиса, Чернин, или ма који други, ситуација у Аустрији све је гора и из тога хаоса никнуће слобода потиштеним народима.

СТРАХ ОД ПОКРЕТА

Цирих. — Пре него је објављен декрет којим бечка влада забрањује сакупљање потписа за југосло-

венску државу, Немци су почели да у југословенским провинцијама развијају контра-пропаганду. Између осталог покушавали су да заплаше ликовне, да ће бити новчано кажњени са 20 круна сваки ко потпише декларацију; да ће бити бачен у окове или да ће га депортирати у Србију. Немци су и то објавили да југословенски свештеници воде пропаганду за независну државу, да би се могли женити. Влада помаже ову немачку акцију. Целовачки »Мир« каже, да немачки учитељи у школама грде словеначке њеке речима: »Југословенски пси« »издајници Аустрије« и »пријатељи Италије.«

ДЕМОНСТРАЦИЈЕ

Цирих. — Јављају из Берлина, да су у Прагу биле у недељу поново демонстрације. Хиљаду особа прошло је улицама певајући чешке песме. Полиција је интервенисала и хапсила. Маса је покушавала да ослободи ухапшене. Клидало се Вилсону, Клемансоу и Масарику.

»Бедише Пресе« дофија из Беча, да је у недељу било и 30 чешких зборована у разним крајевима Чешке. Посланици немачких странака траже од владе, да забрани нове зборове.

ПРОТЕСТ РУСИЈИ

Берн. — Аустро угарска врховна команда протествовала је код Лењинове владе против поступка народних комесара, који спречавају измену заробљеника, и што стрељају оне, који покушају да беже. Аустрија прети Русији, да ће за сваког стрељаног Аустријанца стрељати два руска заробљеника.

АБДИКАЦИЈА

Париз. — Према »Цирихер Цајтунг« абдикација краља Фердинанда румунског, коју захтевају Аустро-Немци изгледа да је немисловна.

Рим. — Бечка »Рајхспост« каже да захтев централних сила за абдикацију румунског краља долазио отуда, што је краљ одбио да призна клаузуле уговора о миру.

ЕНГЛЕСКА ВОЉА

Амстердам. — Коментаришући нови енглески закон о војној обавези, бечки »Арбајтер Цајтунг« пише:

»Никаква нам победа неће донети мир. Кад је рат отпочео, ми нисмо рачунали на енглеску војску. Централне су силе водиле рачуна о великој енглеској флоти, али онда нико ни помислио није, да би Енглеска могла позвати под заставу и све људе до 50 година. Напротив, енглеска показује исту отпорну снагу и исти дух пожртвовања, које је показала у великим ратовима против Луја XIV и Наполеона.

Кад су већ једном Англо-Саксонци ушли у рат, никаква жртва није за њих превелика никаква цена није превисока да дођу до циља. »Трговци против јунака« ругали су се наши људи Енглезима у првој години рата; али после су увидели да је Енглези спреман да сноси терете, да се јуначки бори и умре исто као и Немац. Данас Енглеска на немач-

ке успехе на западном фронту одговара проширењем војне обавезе до 50 година. Има ли још кога ко би веровао, да је лако принудити овог неустрашивог противника, да капитулира«.

ЕНГЛЕСКИ БУЏЕТ

Лондон. — Подносиоци предлог буџета, Бонар Ло је изјавио у Доњем Дому да величина суме, прелази све до сада познате. Расходи су 14 милијарде франака и већи су за 700 милиона фунти стерлинга, него прошле године. Приходи су 19,35 милијарди. Рачуна се да ће нови порези дати 1.695 милиона франака.

Упоређујући ратни расход Енглеске са расходом Немачке, Бонар Ло сматра да се скоро једнаки. Немачки дуг за време рата је 6.200 милиона ливри стерлинга, а енглески је 7.980 милиона ливри стерлинга.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз (званично). - Битка се огорчено продужује око села Ангар-ан-Сантер, на које је непријатељ преко ноћ концентрисао сав свој напад. Наше трупе су храбро одбијале, и против нападале више пута непријатеља с успехом. Село је изгубљено, затим поново повраћено, а остало је на крају у рукама Немаца по цену врло великих жртава. Ми држимо ивице села Ангара, где непријатељ не може да пробије и поред непрекидних покушаја.

На обалама Авре артиљеријска борба се продужава врло огорчено. Французи су извршили више успешних препа-

Целокупна сума изванредних пореза у Немачкој је 365 милиона фунти стерлинга, а у Енглеској је 744 милиона фунта стерлинга.

»То што Немачка није подигла ову суму доказује, да није могла да издржи. Она не може да покрије 385 милиона који су остали. Кад би наша финансијска ситуација личила на Немачку, ја не кријем, да не би били далеко од банкротства. Срећом нема потребе у финансијској ситуацији између нас и Немаца.

Бонар Ло је завршио говорећи: После четири године рата ситуација Енглеске прелази све наде највећих оптимиста. Ту је доказ о нашој економској снази.

ХОЛАНДИЈА У РАТ

Амстердам. — »Курје д'Амстердам« предвиђа да ће Холандија бити принуђена да уђе у рат против Немачке.

Париз. — Према исказима заробљеника, који су побегли из Немачке, губици проузроковани у последњој офанзиви попуњавали се људима из Ландштурма и чуварима заробљеника као и великим бројем граничара. До сада је узето од свих ових око 75 одсто.

Париз. — Према исказима заробљеника, који су побегли из Немачке, губици проузроковани у последњој офанзиви попуњавали се људима из Ландштурма и чуварима заробљеника као и великим бројем граничара. До сада је узето од свих ових око 75 одсто.

Париз. — Клемансо је поново био на фронту и вратио се потпуно задовољан утисцима које су на њега оставиле трупе. Клемансо је концентрисао са савезничком врховном командом.

ФЕЉТОН

О СТАРОСТИ

— Афоризми Стев. Матијашевића —

AMORE ET LABORE.

И да би руга била још већа, замисли само, било је једном неког, недавно, ту пре једне-две године, неког кога знам и ја, и кога зацело знадеш и ти, а који је идући кроз скоро непролазни крш поспртао под теретом умора и туге, и најзад се срушио у једној дубодolini, под оружјем и торбом, под теретом највећег губитка целог свог младачког живота, целог свог рода, целог свог завета, — па умирући на студеној обали једне дубоке дивне реке, изговорио последњим удахом својим њихова имена, имена башта два старца и шапутао дуго о њима са пуно туж-

не, тужне љубави...

О како је то смешно!

И онда, слушај мој веселниче, можда ћеш остарети и ти. Можда. Јер то није сасвим извесно. Али рецимо да ћеш поизвесно дочекати велики век. И ти ћеш онда, као сваки стар човек, причати о оном што је било. А ти, баш ти, имаћеш шта и да причаш, јели? Та и теби самом све то изгледа још данас невероватно и ако се с тобом збило. Ко би и могао поверовати тој причи о једном мјалом народу, о једној шапи орлова и соколова, како се крви на три стране са троглавом ажда-

јом! Ко би поверовао у гатку, да је тамо негде пошло у свет 40.000 орлића, а кроз страховите кршеве стигло свега неколико! Четрдесет хиљада је много, а »неколико«, то је сувише мало. И ко ће веровати у сеобу једног народа у деветнаестом веку, са једним старцем на челу, који је имао круну на глави, па ју је увече скидао и легао међ своје сељаке да са њима премрне пребивене ноћи. Па су затим ишли сви заједно; ишли кроз »најцрњу Европу« до беле Африке, кроз заседе и трње, кроз мочваре и дубокоје, кроз мрко стење на плаво море, — па ишли, ишли, и жене и деца, и старо и младо, и оружани и празних шака, са парчетом круха или без тога, и преко гора и преко мора, па се још и даље борили, гинули и изборили

..... о, о, то је све толико невероватно, да је чисто смешно.

И нико неће слушати твоју кажу, твоје старачко занесењаштво, и смејаће се из свег срца, и подсмеваће се оволикој невероватној рузи. И ти се нећеш љутити, јели? Разуме се да нећеш, јер ти ћеш се тад сетити, да си и ти тако радио у младости.

Реци ми, да ли би се усне твоје развукле на осмејак пред мртвачким одром остарелога тела? Старост је једно велико згариште. Ко би пред оваким рушевинама помишљао на поругу?

Ниси ли се уозбиљно? Не стојиш ли ту пред овим великим мртвим грудима заматљена чеда? Не осећаш ли у њима ону љутљиву сфингу, ону нему тајну,

дуготрајнију од живота, вечнију од векова?

Стојиш ту пред тим хладним и мирним одром. Осећаш да стојиш пред једном великом тајном. Срце ти је у двоумици, али она љути; очи твоје питају, али одговора нема.

И ти, што ту посматраш, и ти би чврством руком држећи крму хтео да превезеш свој брод преко оне велике реке, као овај овде. Јеси ли се побринуо да умреш мирно, као овај овде?

И сад стојиш пред овим мртвим грудима немо, као оне.

О, и у њима је горело некада оно, што сада загрева и твоје срце. — Очи су се давно угасиле, још пре него што ће се над њима свити уморни кацни.

О, и у тим очима је го-

рео некад одсјај божијег дана, као и у твојима сада. — Глава лежи непомично и хладно, спуштена на последњи одром, са којег нема устанка.

О, и у тој је бујило оно, што сад распаљује твоју машту, јоште пуну полета, јоште пуну наде и поуздања у победу.

Погледај како сад та глава лежи неумољиво нема и непомично упорна. Ти се устезаш да са својим још руменим уснама загрејеш за тренут ово студено бледило, а жељан си да се и на твоје охладнело чело једном спусти онај последњи мали дах са усана оног који ти је био драг.

Зашто стојиш сад погружен пред сликом смрти, кад си пређе подругљиво гледао на слику изнемоглости?

(Наставиће се)

Париз. — Нова офанзива Немачка, простира се на фронту од 25 километара. Циљ је заузеће Амијена.

Париз. — У последњим борбама Немци су били поставили у прву линију класу од 1919.

КРИЗА У НЕМАЧКОЈ

Женева. — »Журнал де Женев« даје нове детаље о претњи коју је био учинио Лудендорф графу Хертлингу, ако овај предложи у Рајхстагу да се закључи мир. Лист додаје да је Лудендорф изјавио да ће дати оставку, ако Хертлинг остане при својој намери. Вести о оставци Хертлинговој и Килмановој истините су. Војни кругови траже да се оставке уваже.

ПРОГОНСТВО

Рим. — Принцеза Марија од Парме, мати аустријске царице Зите, протерана је у Швајцарску. Оптужена је, да је утицала на цара Карла да овај напише познато писмо, које је послао по принцу Бурбонском. Аустро-угарска штампа води јаку кампању противу царице Зите.

СТАЊЕ У БУГАРСКОЈ

Берн. — Према извештајима из Бугарске, ситуација је озбиљна. Оскудица је велика, нарочито у најпотребнијим намирницама. Мржња је велика у војсци противу Радославова, кога оптужују, да је продао Бугарску Немцима. Исто тако велика је мржња и противу Немаца, који поступају с Бугарима као са створовима далеко нижим од себе. Официри немачки туђују првом класом на железници, а бугарски другом заједно с немачким војницима.

ПРОТИВ СЛОВЕНА

Берн. — На свакодневним крунским саветима у Бечу, учествују Сајдлер, Буриан, Палавичини и Хонелов. Југословени и Чеси грозничаво раде. На јед-

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВ ПУТ

Из Атине: Јуче на ручку, који је поново био у двору у част Престононаследника Александра, било је врло срдечно. За време ручка Престононаследник је изразио своје велико задовољство због доласка у Атину, радост због кооперације обадвеју нација, непоколебљиво уверење у победу, дивљење према грчкој војсци. Изјављујући да и ако је добро познао грчку војску за време Балканског рата, ипак га сада очарава елан

ном пангерманистичком збору у Инсбруку тражено је, да се објави рат Чесима и Словадима.

Цирих. — »Рајхеност« јавља да је аустријска влада донела озбиљне одлуке о југословенском питању. Шефовима словенских партија бечка влада је предала ноту у форми ултиматума, у коме их моли да престану са опозицијом.

ДЕЈСТВО КОНГРЕСА

Париз. — Говен у »Журнал де Деба« поводом Орландовог говора држаног делегати-ма са конгреса у Риму, каже, да је задовољан изјавама Орланда. Он би заиста желео да се Орландо изразио прецизније, али не сумња да Орландо потпуно усваја одлуку италијанских и југословенских делегата. »У осталом — закључује — надамо се, да ће владе у Риму, Паризу и Лондону скоро публиковати једну заједничку декларацију о питањима, која су се претресала на конгресу у Риму. Манифестације у Риму су извршене, али неће имати потпуног дејства у Аустро-Угарској, ако их савезници званично не потврде.«

ТРУМБИЋЕВА МИСКИЈА

Рим. — Трумбић, интервјуисан о утисци-ма, које је добио приликом своје посете на италијанском фронту, овако се изразио: »Генерал Дијак је са мном дуго разговарао. Морал италијанских трупа је врло висок. Оне очекују догађаје са потпуним поуздањем и хладнокрвно.«

Односи између италијанских и савезничких трупа су братски; изгледа да се налазиш у једној јединој војсци, толико су уско спојени интереси и духови.«

Трумбић је додао да је његова брига била да достави борцима на аустријском фронту вест о конгресу народа у Риму и о постигнутом споразуму.

Св. Саве помен нашим народним великанима Петру Зринском и Франу Крсти Франкопану, којима су тирански одсекли главе 30 тавња 1671 у Винер Најштату.

КОНГРЕС У РИМУ

Отправник послова српског посланства у Риму, Антонијевић приредио је у хотел »Квириналу« банкет у част делегата Југословенског Одбора на конгресу у Риму. Присуствовали су сви чланови одбора, чланови српске делегације, представници југословенских добровољачких одреда и друге личности.

За време банкета српски отпрањник послова поздравио је у Трумбићу и у његовим друговима персонафикацију југословенске идеје.

Трумбић је заблагодарио и са особитим хвалом истакао херојство Србије, које је највећи подстрек за браћу од Аустрије потиштину.

Капетан Васиљевић такође је истакао мучеништво браће Срба, које указује пут српско-хрватско-словеначкој нацији ка слободи и независности. Додао је да су добровољци срећни и осећају част, што могу да се за југословенску идеју боре раме уз раме са јуначком српском браћом и са великим својим савезницима.

Банкет је завршен певањем српске, хрватске и словеначке химне.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — Обострана артиљеријска активност у пределу Хангара и на обема обалама Авре без пешадијске акције.

У Вевру после жестоког бомбардовања Немци су извршили напад на сектору Ренвил; француске трупе су одбациле непријатеља из неких истакнутих ровова, у које је био ушао и потпуно успоставиле своје линије. Заробљеника је остало у нашим рукама.

Врло јака артиљеријска борба на левој обали Мезе и у Вогезима.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Артиљер. активност између Црне и Мале Рупе. Српска одељена извршила су успешне испаде на разним тачкама фронта и разорила непријатељске организације. Оборена су два непријатељска аероплана. Наша је авиатика бомбардовала кантонмане у долини Деволи у Албанији.

Доцнаје. — Према најновијим извештајима јучерања извиђања на северној обали Деволи потпуно су успела упркос ружном времену. При свом напредовању француске су трупе констатовале, да је непријатељ пре но што је на-

САОПШТЕЊА

Позива се Тодор Лекић, трг. из Скопља, да се одмах јави Царинској Делегацији (Битолска ул. бр. 86) ради китног саопштења с позивом на акт Ц.Д.Бр. 702 1918.

Томе Костић има из Србије карту са фотографијом жене и деце: Милеве и Даре. Карта се налази код Томе С. Костића комесара 2 чете пионир. полубаталона бр. п. 711.

Јован Спакић проф. кол. 3 одељ. бр. п. 315, моли свакога кој шта зна о његовим рођацима Данилу и Манојлу Спакићу из села Тасовића, да га о томе извести. Исто тако моли да му се јави и за његову браћу Симу и Владимира из истог села.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Миша Даниловић, болница Престононаследника Александра, моли суд општине меријевске—Београд да извести породице ниже именованих да су здрави: Мита, Сава, Тана, Срета К., Срета Л., Стева Лазић; Марко, Драга, Милан Р., Милан К., Бура Ј., Кока И. Димићи; Миливоје, Никола, Јеша, Лука, Милан Љ. Јовановићи; Вока, Бора, Милан, Љуба Михаиловићи; Максим, Јова Ђорђевићи, Мита, Милан Р., Срета Матићи; Јоца Т., Мита Т., Жика М., Мита М., Милутин С., Бура С., Бора Б., Бура И., Мита Б. Николићи; Милан Ј., Милан Б., Божа, Стева Милјашевићи; Никола Ц., Никола М., Димитрије Ђ., Раја Ј., Пера И. Петровићи; Марјан, Јанко, Милан, Вока П. Павловићи; Милан, Мита Великовићи; Јован, Благоје Ристићи; Стева Марић, Вока Симоновић; Срета Љ. Милић, Никола, Рада Стојковићи; Мита Симић, Пера Евђенијевић, Илија М., Тана М. Јовановићи; Спасоје Митровић, Божа Цвејић, Живко Богдановић, Благоје, Жика Декићи; Маринко Михаиловић и Обрад.

ру на енглеске положаје више на исток. Борба се води на широком фронту. Непријатељски испад у току ноћи у близини Беши био је одбијен.

Доцнаје — Француски и енглески положаји од тачака северно од Бајела па до на исток од Вичете силно су нападани цели дан. Најупорније су се борбе водиле, нарочито у близини Драпутр, Кемел и Вирстрат. После напада и контрапада, савезничке трупе су морале да се повуку са ових положаја. Борба се наставља.

Јужно од Соме, аустралиске и енглеске трупе вршиле су прошле ноћи са успехом контранападе против положаја које нам је непријатељ узео јуче код Вилер Бре-

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Берн. — Почеле су борбе између немачких војника и Чеха. Чеси, подпомогнути народом, потпуно су потукли Немце.

Берн. — Цар Вилем се вратио са фронта у Берлин.

Атина. — Руски посланик Демидов посетио је Престононаследника Александра.

Берн. — Украјинска влада и Немци спречили су народ у Украјини да прослави годишњицу Революције.

Берн. — Хелферих је одложио свој пут за Софију.

Берн. — Ризов је умро.

Париз. — Влада потпуно поуздање у исход нових борби.

Отава. — На тајној седници канадског парламента, министар председник је изложио војну ситуацију и неодложну потребу за највише напоре. — Држање парламента и штампе показује чврсту вољу да се поднесу све жртве у људству и у новцу те да се појачају канадске трупе на француском фронту. Позвати су под оружје сви нежењени од 20 до 23 године, а регрутоваће се младићи од 19 година. Ово је примљено одушевљено.

Париз. — Гватемала је објавила рат Немачкој.

Рим. — Трумбић је изјавио дописнику »Морнинг Пост« да је постигнут споразум између Италије и аустријских народа.

Цирих. — Бечка влада је поново тражила од Немачке исправку уговора мира са Украјином.

Париз. — Јављају из Цириха: Општи штрајк почео је у рудницима у околини Бобрава. Овај предео заузели су Аустријанци, али Немачка преги, да ће га она анексирати. Полиција је забранила скупљање у маси и одузела је оружје и прокламације.

Померили смо нашу линију до на кратко одстојање од старог фронта. Зарабили смо око 600 људи, село је сада у нашим рукама.

Јучерашњи свој напад на том сектору непријатељ је изводио бар са 4 дивизије, а његови објекти су били село Каши и пут Каши Фују. До тих објеката нигде нису допрли. Број немачких лешева нађен на претезитим положајима показује да су непријатељеви губитци били врло тешки.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Наша су одељена после кратке борбе у Педескалу уништила једну непријатељску предстражу. Она су такође изненадила непријатељску патролу у Вал д'Оса и запленила материјала на обронцима брежуљка Каприле.

Немачке власти забраниле су продају листова на територији коју је заузела Аустрија.

Вашингтон. — Министар Лансинг држао је јуче велики говор и рекао: Савезничке армије представљају бронзани бедем који неће пробити пруска фурија. Борећи се уз велике демократије, које развијају све амбиције немачке, можемо очекивати будућност без бојазни. Ми треба да победимо, и ми ћемо и победити. Другога краја рату не може бити.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Ноћас смо ватром растерали непријатељско одељење пешадије у изворном делу трнавског потока.

МАЛИ ОГЛАСИ

Алкохол за горење има на продају радња Ангела Аелион и Комп. у улици Франковој бр. 14. Филијал: Булевар краљица Олга бр. 11. 2—8

Српски Магазин — Душана Стојановића, улица Навахија Лимно бр. 36, — пошавши од хотел »Париз« ка покривеној чаршији, прва улица десно у непосредној близини Бурмали чамеје. Има на стоваришту разне сорте гарантираног природног вина у бурадима и флашама, које нарочито препоручује српским менаџима. Магазин је обилно снабдевен коваком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја на велико и на мало. Цене умерене. — 7

Речници Стевовића у књижари М. Ристивојевића. Могу се добити речници Стевовића српско-француски и француско-српски, комад 6.50 драх. — Књижара моли поштоване муштерије са фронта да поручину врши преко курира, пошто јој је немогуће преко поште слати. 5-30

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благодатној размени свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.